9
Herbeoordeling rentederivaten

Aan de orde is het **VAO Herbeoordeling rentederivaten (AO d.d. 03/03)**.

De **voorzitter**:
Ik heet de minister van Financiën van harte welkom.

Mevrouw **Aukje de Vries** (VVD):
Voorzitter. Namens de VVD dien ik één motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat banken die de rentederivatenzaken slecht afwikkelen gewoon bij naam moeten kunnen worden genoemd door de toezichthouders;

overwegende dat met het benoemen van slecht en goed functionerende banken, niet de gehele bancaire sector over één kam wordt geschoren;

constaterende dat het zorgen voor transparantie en het duidelijk maken van de verschillen tussen banken voor consumenten, de marktwerking versterkt en een positieve prikkel zal geven;

verzoekt de regering, zo snel mogelijk en uiterlijk dit najaar, met een wetsvoorstel te komen om het wettelijk mogelijk te maken dat de toezichthouders in de financiële sector per onderneming kunnen gaan rapporteren over hun bevindingen, net zoals wordt gedaan bij de accountantssector,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Aukje de Vries. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 167 (31311).

De heer **Nijboer** (PvdA):
Voorzitter. We zijn bezig met de afronding van weer een tussendebat over rentederivaten. Dat zijn de derivaten die aan het mkb zijn aangesmeerd door banken, waar het mkb vervolgens de pineut van is geworden. Ons is duidelijk geworden dat de opstelling van Deutsche Bank in dezen verwerpelijk is. Dat bleek ook bij het debat en daar was iedereen in de Kamer het over eens. De heer Ronnes dient straks mede namens mij en andere collega's een motie in om dat als Kamer ook uit te spreken. Als er dingen zo zijn misgegaan — Deutsche Bank heeft al een heel slechte reputatie opgebouwd in de omgang met mkb-ondernemers — dan vinden wij dat je je hebt te voegen naar wat maatschappelijk gewenst en gewaardeerd wordt. De minister heeft met de banken afgesproken dat alle rentederivaten herbeoordeeld worden en dat iedereen netjes wordt gecompenseerd. Ook Deutsche Bank heeft dat te doen, wat de PvdA betreft. In de toekomst zouden wij het zo geregeld willen zien dat via de AFM of anderszins afgedwongen kan worden dat zo'n bank zich daar ook aan heeft te houden. Ik heb het ook al in het algemeen overleg gezegd: een bank die zich niets aantrekt van de omgeving waarin hij functioneert en van de ondernemers aan wie hij kredieten verstrekt, heeft in Nederland wat de PvdA betreft helemaal niets te zoeken.

De heer **Koolmees** (D66):
Voorzitter. Ik zal het kort houden, want D66 is positief over de aanpak van deze minister en van de AFM om de rentederivatenproblematiek nu voor eens en voor altijd op te lossen. We maken ons wel zorgen over twee punten. Het eerste punt is het tempo van het proces. Daarbij moet wat ons betreft de nadruk op de meest schrijnende gevallen liggen. Dat zijn de ondernemers bij wie het water aan de lippen staat en die snel een oplossing nodig hebben voor deze problematiek. Het tweede punt is de deelname van Deutsche Bank aan dit hele proces, waar de heer Nijboer het net ook al over had. De heer Ronnes zal zo mede namens D66 hierover twee moties indienen.

De heer **Ronnes** (CDA):
Voorzitter. Tijdens het AO over rentederivaten zijn we uitgebreid ingegaan op de stand van zaken bij de rentederivaten en de vraag hoe het nu verder moet. Twee onderdelen willen we graag expliciet benoemen in moties, en dat doen we ten dele samen met een aantal andere partijen. Het eerste onderdeel is het niet vrijwillig deelnemen van Deutsche Bank om te komen tot een herstelkader. Het tweede is dat het komen tot een oplossing voor getroffen ondernemers door de extra herbeoordelingen nu onnodig veel langer gaat duren dan oorspronkelijk beoogd werd. De moties luiden als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat Deutsche Bank niet meedoet bij het op te stellen herstelkader voor rentederivaten in het mkb;

stelt vast dat het niet meedoen van Deutsche Bank een klap in het gezicht is voor alle bij Deutsche Bank getroffen ondernemers;

verzoekt de regering, zich in te zetten om Deutsche Bank alsnog mee te laten doen aan het herstelkader;

verzoekt de regering tevens, te onderzoeken hoe de bevoegdheden van de AFM zo kunnen worden vormgegeven dat meedoen aan dergelijke herstelacties niet meer op basis van vrijwilligheid gaat, maar verplicht kan worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Ronnes, Nijboer, Koolmees en Aukje de Vries. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 168 (31311).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het proces van herbeoordelingen van verkochte rentederivaten aan het mkb nu veel langer gaat duren dan oorspronkelijk beoogd;

overwegende dat dit ervoor zou kunnen zorgen dat getroffen ondernemers nog weer veel langer moeten wachten op een passende oplossing voor hun financiële problemen;

overwegende dat ondernemers niet de dupe mogen worden van het falen van banken dan wel het falen van de toezichthouder;

verzoekt de regering, er in overleg met de opstellers van het herstelkader zorg voor te dragen dat er wordt ingezet op een adequate prioritering van gevallen, zodat de meest schrijnende gevallen en de evidente "quick wins" niet worden doorgeschoven naar het allerlaatste moment, en de Kamer over de voortgang halfjaarlijks te informeren totdat alle herbeoordelingen voltooid zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door de leden Ronnes, Koolmees en Aukje de Vries. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 169 (31311).

We wachten nog even totdat alle moties zijn gekopieerd.

☐

Minister **Dijsselbloem**:
Voorzitter. Ik kan volstaan met te reageren op de drie moties. Ik begin met de motie op stuk nr. 167 van mevrouw De Vries, die terecht stelt dat transparantie over het functioneren van banken, bijvoorbeeld als het gaat om rentederivaten, van groot belang is om de kwaliteit op orde te brengen en ook het imago van de anderen, die het hopelijk wel goed doen, te beschermen. In goed Nederlands: naming-and-shaming. Die motie beschouw ik als ondersteuning van beleid en ik laat het oordeel over aan de Kamer. Wij gaan proberen, uiteraard binnen de grenzen van de wet en het Europese kader — maar daarbinnen zijn er zeker mogelijkheden — een en ander zo snel mogelijk te regelen. Wij gaan proberen, zoals in de motie wordt gevraagd, om uiterlijk dit najaar een klein en gericht wetsvoorstel aan de Kamer voor te leggen.

De motie-Ronnes c.s. op stuk nr. 168 gaat over Deutsche Bank. Er zitten twee elementen in. In de motie wordt de regering verzocht, zich ervoor in te zetten dat Deutsche Bank alsnog gaat meedoen. Dat hebben wij gedaan. De AFM heeft dat gedaan en vanuit het ministerie van Financiën is dat gebeurd. Op dat punt laat ik het oordeel aan de Kamer. Als de motie wordt aangenomen, zal ik dit opnieuw onder de aandacht van Deutsche Bank brengen en dan hoop ik dat ook dit signaal vanuit het parlement serieus wordt genomen. Zoals gezegd, zal ik er in ieder geval op toezien dat de uitkomst van het proces bij Deutsche Bank, dat dus een eigen proces gaat inrichten, kwalitatief niet afwijkt van de uitkomst van het herstelkader voor de andere banken. Als dat zo is, gaan wij echt een serieus gesprek voeren. Dat zou namelijk betekenen dat ondernemers ongelijk worden behandeld en dat moet worden voorkomen.

In de tweede plaats wordt de regering in deze motie verzocht, de bevoegdheden van de AFM zo vorm te geven dat meedoen aan herstelacties niet meer op basis van vrijwilligheid gaat. Wij gaan kijken naar de juridische ins en outs daarvan. U moet zich realiseren dat dit een raakvlak heeft met de discussie over de vraag in hoeverre wij de kleine ondernemers en/of zzp'ers beschermen als het gaat om financiële dienstverlening. De organisaties van het mkb hebben daarover uitgesproken opvattingen. Naarmate wij met de beste bedoelingen meer bescherming voor ondernemers optuigen, zullen financiële kredietverleners meer eisen gaan stellen en hogere risico-opslagen hanteren. Dat is precies waar het mkb niet op zit te wachten. Met die kanttekening zullen wij hiernaar kijken als de motie wordt aangenomen, maar dat leidt in mijn ogen niet per definitie tot een vaststaande conclusie. Ik kan dus niet beloven dat wij dan iets dergelijks zullen uitvoeren of optuigen. Wij moeten echt even bezien wat de juridische kanten zijn en wat de voor- en nadelen voor het midden- en kleinbedrijf zijn. Dat gezegd hebbende, laat ik het oordeel over de motie op stuk nr. 168 aan de Kamer over.

De motie-Ronnes c.s. op stuk nr. 169 gaat over prioritering. Laat ik vooropstellen dat ik het met de Kamer zeer betreur dat er opnieuw vertraging in dit project is ontstaan. De nieuwe manier waarop wij dit vormgeven is veel dwingender. Dat betreft de manier waarop de herbeoordeling nu gaat plaatsvinden, met een vooraf vastgesteld herstelkader dat vrij precies voorschrijft welke beslissingen moeten worden genomen en welke compensatie daaruit kan voortvloeien, maar ook de wijze waarop een en ander wordt uitgevoerd. Ik noem het inhuren van externe mensen et cetera. We gaan het nu zeer dwingend uitrollen. Dan kunnen er inderdaad mensen ondertussen in de problemen komen. Naarmate we dat breed voorrang geven, loopt het hele project natuurlijk wel weer vertraging op. Je kunt niet iedereen voorrang geven. We zullen aan externe deskundigen vragen om de echt schrijnende gevallen zo veel mogelijk versneld een adequate oplossing te bieden. Dat heb ik ook in het AO gezegd. Ik denk dat dat de weg voorwaarts is.

Ik ben bereid tot halfjaarlijks informeren, maar ik kan dan uiteraard niet in detail treden over hoever we zijn. Ik zal de Kamer wel over een halfjaar informeren of het nu loopt zoals voorgenomen en of er waar nodig rekening is gehouden met schrijnende gevallen. Dat doe ik in algemene termen over een halfjaar, zodat de Kamer niet over een jaar verrast wordt dat er weer vertraging is. Dat is natuurlijk de zorg. Met die kanttekening kan ik ook de derde motie overlaten aan het oordeel van de Kamer.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
We zullen volgende week dinsdag over de ingediende moties stemmen.

De vergadering wordt van 15.01 uur tot 15.15 uur geschorst.